Lausunto talousvaliokunnalle
6.10.2026

Valtioneuvoston ilmastovuosikertomus 2026

Juha Mikola, Tutkimuspäällikkö

Luke

Maatalouden ilmastotoimet

© Luke

Taakanjakosektorilla päästövähennykset ovat vaikeita

- Maatalouden taakanjakosektorin päästöistä **dityppioksidia** syntyy pääosin kasvien lannoituksesta ja **metaania** eläinten ruoansulatuksesta. Ilman kasvi- ja eläintuotannon vähentämistä näiden **päästöjen vähentäminen on hidasta** ja vaatii pitkäjänteisiä täsmätoimia.

Maankäyttösektorilla merkittäviä mahdollisuuksia

- Maatalouden **hiilidioksidipäästöjä voi vähentää nopeasti turvepeltojen vesienhallinnalla** ruoantuotantoa vähentämättä. Tarvitaan paikallistason yhteistyötä soveltuvien ja hyväksyttävien kohteiden tunnistamiseksi.
- **Turvepeltojen ilmastokosteikoissa on edistytty hyvin hitaasti**. Kannustimet ja varatut resurssit ovat riittämättömiä.
- Ilmastovuosikertomuksessa kannattaisi korostaa **ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen yhdistämisestä** syntyviä mahdollisuuksia (esimerkkinä säätösalaojitus).

Luke

© Luke

Maankäyttösektorin ilmastotoimet

© Luke

Tavoitteiden ja toimien mittakaavat eivät kohtaa

- Vaikka **MISU** on ajantasainen suhteessa omaan tavoitteeseensa, 3 Mt CO_2-ekv. päästövähennystavoite ei enää vastaa nykytilanteen vaatimuksia.
- LULUCF-asetuksen kauden **2021–2025 velvoite voi olla mahdollista saavuttaa** metsien vertailutason päivityksen johdosta, mutta kauden **2026–2030 velvoitteen saavuttaminen säilyy epävarmana.**
- **Kansallinen hiilineutraaliustavoite edellyttää merkittäviä lisätoimia** erityisesti maankäyttösektorilla.

Luke

Kustannustehokkuus ja yhteishyödyt suunnittelun pohjaksi

- Ilmastokertomuksen **kustannustehokkuustarkastelu on tervetullut.** Maankäyttösektorilla monet ilmastotoimet on arvioitu kustannustehokkaiksi, mutta niiden toimeenpano etenee hitaasti.
- Turvemaiden **päästövähennystoimien seurannan kehittäminen on tärkeää**. Vettämisen pinta-alojen ja onnistumisen todentamiseen tarvitaan luotettava seurantajärjestelmä.
- **Ennallistamisasetuksen toimeenpanon ja ilmastotoimien yhteishyödyt** tulisi arvioida ja hyödyntää, erityisesti turvepeltojen ja muiden ojitettujen turvemaiden vettämisen osalta.
- Hakkuutason vaikutus hiilinieluun tunnistetaan, mutta **luonnollisten ja teknologisten nielujen kustannustehokkuutta** tulisi tarkastella selkeämmin rinnakkain.

© Luke

Metsien vertailutason päivitys

© Luke

- Metsien vertailutaso päivitetään eli **laskenta uusitaan kasvihuonekaasuinventaarion uusimmilla menetelmillä**, jotta se säilyy vertailukelpoisena kasvihuonekaasu-inventaarion velvoitekaudelle 2021–2025 raportoimien tulosten kanssa
- Päivitetyn ja alkuperäisen vertailutason erotus = **tekninen korjaus**
- Vertailutasopäivitykseen sisältyy myös **metsämallinnuksen korjaus** ja **ilmastonmuutoksen ja geopoliittisten vaikutusten huomiointi** – näillä huomattavasti isompi vaikutus vertailutasoon kuin inventaariomenetelmien päivittämisellä

- Alkuperäinen vertailutaso on -29,39 Mt CO_2-ekv./vuosi. Alustava ehdotus päivitetyksi vertailutasoksi on -4,90 Mt (geopoliittisen vaikutuksen kanssa -0,04 Mt) > **iso muutos**
- Metsät (hoidetun metsämaan tilinpitoluokka) ovat vuosina 2021–2025 olleet keskimäärin -3,90 Mt vuotuinen nielu
- Päivityksessä on seurattu EEA:n ja Euroopan komission ohjeistusta, mutta **komission käsittelyssä ehdotus voi muuttua**
- Lopullinen tekninen korjaus komissiolle maaliskuussa 2027 osana kauden 2021–2025 vaatimustenmukaisuutta koskevaa kertomusta
- **Metsien vertailutason päivitys ei vaikuta kauden 2026-2030 ilmastovelvoitteisiin tai kansallisiin ilmastotavoitteisiin**

Luke

© Luke

Kiitos!

luke.fi

© Luonnonvarakeskus
© Natural Resources Institute Finland
© Naturresursinstitutet